

דבר ראש המרכז יעל שורץ

במהלך הדיונים על הנושא "למידה מבוססת מקום" שמהווה השנה את הנושא המרכזי בכנס ובגיליון קריאת ביניים הנוכחי – עלו במוחי תמונות מרגשות מילדותי ונעוריי, תמונות שחשבתי שכבר שכחתי. גדלתי בעיר גדולה במרכז הארץ אך סביבה ובתוכה עדיין געש הטבע במלוא הדרו.

בשדה החרציות שעלה כל אביב במגרש מאחורי קופת חולים למדתי על לבלוב, פריחה, האבקה, נבילה וקמילה. למדתי גם שמסוכן להביא לאמי העייפה לאחר ניקיונות הפסח, זר חרציות ענק המגיר אבקה צהובה לרוב.

בגבעות האירוסים הבוציות למדתי על פרחי החורף, על הגנת הצומח, על חפרפרות ועל רומנטיקה.

בדיונות החול ובחוף הים שאליהם "הפלגנו" בסיורי אופניים עם המורה לביולוגיה למדנו על סביבות אקולוגיות ועל התאמה של יצורים לסביבתם. למדנו גם על מקומו החשוב של האדם ועל תפקידו במערכות האקולוגיות השונות.

במתקני השעשועים בגן המושבה התנסו בתופעות פיזיקליות שונות שגרמו לי לחשוב על שאלות שרק לימוד פורמלי בכיתה ט' או י' סיפק להן תשובה מדעית.

כשנשלחנו לראיין בעל מלאכה, בחרתי לראיין את הסנדלר השכונתי (פעם היה דבר כזה...), ראיין שהסתיים בסיור של כל הכיתה בסדנה שלו, בהכרת כלים טכנולוגיים שונים ובהתוודעות להתפתחות הטכנולוגיה בתחום ההנעלה.

וכשפעם נסענו (עם מורה המדעים) לסיור צפרות בבריכות הדגים של קיבוץ הנמצא כשעה נסיעה מעירנו, כאילו הגענו לעולם אחר! ושוב – למידה מבוססת מקום במיטבה.

חוויית למידה מבוססת מקום – אלו שהזכרתי ואחרות – היוו חלק משמעותי ממה שלמדתי בשנותיי במערכת החינוך ובוודאי החלק שאני זוכרת יותר מכול.

גם מוזיאון הוא מקום שבו ניתן ללמוד, גם המעבדה, גם המטבח, גם האמבטיה, וכן.... גם הכיתה שלנו.

עלינו לחשוב על לימודי המדע והטכנולוגיה כעל לימודים מעוררי סקרנות ועניין, לימודים חווייתיים שמעלים חיוך של אהבה על פני תלמידנו. כל השאר כבר יגיע....

הגיליון הנוכחי מזמן הסתכלות אקדמית ופדגוגית על נושא מרתק זה.

באיחולי קריאה מהנה וחופשת קיץ רגועה ופורייה,

ד"ר יעל שורץ

ראש מרכז המורים למו"ט בחט"ב
המחלקה להוראת המדעים
מכון ויצמן למדע